

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Filipa Dienstbiera a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **M. O.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, nám. Hrdinů 3, Praha 4 (P. O. Box 122, 140 21, Praha 4), ve věci žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 2. 2015, č. j. OSZ-136617-28/M-Šp-2015, vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 20 Ad 13/2015, v řízení o námitce podjatosti uplatněné žalobcem při jednání dne 4. 11. 2015 a doplněné podáním ze dne 10. 11. 2015 vůči JUDr. Janě Záviské, předsedkyni senátu Krajského soudu v Ostravě,

t a k t o :

Soudkyně Krajského soudu v Ostravě JUDr. Jana Záviská **n e n í** vyloučena z projednávání a rozhodování věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 20 Ad 13/2015.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou ze dne 20. 2. 2015 se žalobce domáhá zrušení shora specifikovaného rozhodnutí žalovaného, kterým zamítl žalobcovy námitky ze dne 27. 11. 2014 proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 11. 2014, č. j. OSZ-136617-26/D-Ro-2014, a potvrdil toto rozhodnutí, jímž k 1. 12. 2014 odňal žalobci invalidní důchod.

Při jednání dne 4. 11. 2015 vznesl žalobce námitku proti předsedkyni senátu, JUDr. Janě Záviské, a to poté, kdy odmítla odpovědět na jeho dříve zaslané otázky týkající se její osoby, včetně praxe rozhodování ve věcech invalidních důchodů a zkušeností s posudkovými lékaři a posudkovými komisemi okresních správ sociálního zabezpečení, resp. Ministerstva práce a sociálních věcí. Námitku odůvodnil možnou podjatostí ve vztahu k projednávané věci, možným střetem zájmu v projednávané věci a konstatováním, že pro něj není morálním vzorem. V podání ze dne 10. 11. 2015 námitku dále odůvodnil tím, že JUDr. Jana Záviská „*chce ve věci rozhodovat jen na základě hodně nepřesných, nekompletních a účelových a tím pádem lživých, jako lékařských posudkových závěrů*“, že je státním zaměstnancem, rozhoduje jako samosoudce a ne jako členka senátu, „*že si chce usnadnit práci a rozhodovat jen na základě posudku LPK nebo LPK MPSV...*“ a že soudí tyto případy „*z mého pohledu už moc dlouho*“.

Ve svém vyjádření k podané námitce podjatosti JUDr. Jana Záviská dne 4. 11. 2015 uvedla, že k účastníkům řízení ani k projednávané věci nemá žádný osobní vztah.

Při posouzení důvodnosti námitky podjatosti vycházel Nejvyšší správní soud z § 8 odst. 1 s. ř. s., podle kterého jsou soudci *vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.* Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. *účastník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřiblíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozoována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.*

Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Podjatost soudce také zasahuje do principu nezávislosti soudce. Institut soudce vychází z premisy nezájatosti a nestrannosti a jako takový tvoří pilíř demokratické společnosti. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen vskutku výjimečně a z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě. Důvodem vyloučení soudce proto také nemůže být skutečnost, že je státním zaměstnancem a jako takový má rozhodovat o žalobě jiného státního orgánu.

Jde-li o důvody uvedené v první větě § 8 odst. 1 s. ř. s., poměr k věci může vyplývat především z právního zájmu soudce na projednávané věci, tedy zejména v případech, kdy by mohl být rozhodnutím soudu dotčen ve svých právech. Vyloučen by byl také soudce, který by získal o věci poznatky jiným způsobem než dokazováním při jednání. Žádné takové skutečnosti však žalobce neuvádí.

Podjatost JUDr. Jany Záviské nelze dovozovat ani ze skutečnosti, že při ústním jednání odmítla odpovědět na otázky netýkající se projednávané věci, ani z žalobcových domněnek, vyjádřených v položených otázkách a v jeho následném vyjádření. Tak zejména, ani případná známost JUDr. Záviské s některými posudkovými lékaři by sama o sobě nebyla důvodem pro její vyloučení z projednávané věci. Totéž platí o okruhu podkladů, z nichž soudy ve správním soudnictví v obdobných věcech obvykle vycházejí; nehledě na to, že nutnost posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí vyplývá přímo z příslušné právní úpravy. Rovněž ani délka doby, po kterou JUDr. Záviská rozhoduje obdobné věci, ani způsob, jakým tak činí, nejsou důvody pro její vyloučení. Podle § 8 odst. 1 s. ř. s., totiž důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Ani případné dřívější členství JUDr. Záviské v jakémkoliv politické straně nemůže být, vzhledem k předmětu projednávané věci, důvodem pro její vyloučení.

Soudce může být vyloučen z rozhodování jen z objektivních důvodů, nikoli pro subjektivní přesvědčení účastníka řízení o nespravedlivosti dřívějších rozhodnutí. Zpochybňovat rozhodnutí soudu jistě lze; k tomu však slouží opravné prostředky (jsou-li přípustné), nikoli námitka podjatosti.

Nejvyšší správní soud proto o námitce podjatosti vůči JUDr. Janě Záviské rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. prosince 2015

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu